

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

03 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor,

a judecat fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali și de către avocatul Cotea Svetlana în numele inculpatului Vrabii Serghei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 22 aprilie 2019 și a sentinței Judecătoriei Cahul (sediul Taraclia) din 26 decembrie 2018, în cauza penală în privința inculpatului

Vrabii Serghei XXXXX, născut la **XXXXX**.

Termenul de examinare:

prima instanță: 11.10.2018 - 26.12.2018

instanța de apel: 18.02.2019 - 22.04.2019

instanța de recurs: 20.01.2020 - 03.11.2020

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul (sediul Taraclia) din 26 decembrie 2018, *examinând cauza pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală*, Vrabii Serghei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 487,5 unități convenționale, echivalentul a 24 375 (douăzeci și patru mii trei sute șaptezeci și cinci) lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport.

Cererea procurorului privind încasarea din contul lui Vrabii Serghei în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 1 280 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. În sentință prima instanță a constatat că:

Vrabii Serghei, la 27 mai 2018, aproximativ ora 21:45, conducând mijlocul de transport de model „XXXXX” cu n/î XXXXX, deplasându-se pe traseul M-3, în direcția satului XXXXX, r-XXXXX, încălcând prevederile art. 45 alin. (1) lit. a), b) al Regulamentului Circulației Rutiere, nu a luat în considerație situația rutieră, starea psihofiziologică proprie care influențează asupra atenției și reacției cât și experiența de a conduce care permite prognozarea situațiilor

periculoase, nefiind atent și-a distras atenția de la conducerea automobilului, ceea ce a dus la răsturnarea într-un șanț a mijlocului de transport de model „XXXXX” cu n/î XXXXX, în rezultatul căruia mijlocul de transport a suportat defecțiuni tehnice, conducătorului mijlocului de transport, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 201811D0188 din 11 iulie 2018 i s-au cauzat vătămări corporale medii în formă de factură a osului radial în loc tipic, multiple excoriații, contuzii a trunchiului și membrelor, iar pasagerului Calceva Anastasia, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 201811D0170 din 19 iunie 2018, i s-a cauzat vătămări corporale medii sub formă de factură compresivă a vertebrei lombare 1, comoție cerebrală, plagă contuză ruptă a capului, hematom frontal, multiple excoriații membrelor superioare și inferioare.

Astfel, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, *încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei și respingerii cererii privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 1 280 lei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să se încaseze din contul inculpatului Vrabii Serghei în beneficiul statului cheltuielile de judecată în sumă de 1 280 lei.

În motivarea apelului procurorul a menționat că:

- la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de judecată eronat a interpretat prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, și nu a luat în considerație cerințele stabilite la art. 64 alin. (3) Cod penal, or, pedeapsa sub formă de amendă, nu putea fi mai puțin de 500 unități convenționale;

- instanța de fond neîntemeiat a respins cerința privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului Vrabii Serghei în beneficiul statului în sumă de 1 280 lei;

- în cadrul examinării cauzei, nu s-a stabilit faptul că încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului poate influența substanțial situația materială a acestuia și a persoanelor care se află la întreținerea sa;

- inculpatul nu se încadrează în condițiile stabilite la art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, pentru a fi eliberat de plata cheltuielilor judiciare, or, acesta a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii incriminate;

3.2. Avocatul Cotea Svetlana în numele inculpatului, prin care a solicitat încetarea procesului penal din motivul împăcării părților și anume partea vătămată Calceva Anastasia și cu inculpatul Vrabii Serghei, în temeiul art. 109 Cod penal.

În motivarea apelului avocatul a menționat că la faza urmăririi penale, partea vătămată Calceva Anastasia a depus cerere privind împăcarea părților,

indicând că nu dorește să fie recunoscută în calitate de parte vătămată și nu are pretenții materiale sau morale către inculpatul Vrabii Serghei.

3.3. Inculpatul Vrabii Serghei, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte prin care să fie liberat de răspundere penală și tras la răspundere contravențională, în temeiul art. 55 Cod penal, cu aplicarea sancțiunii contravenționale sub formă de amendă.

În motivarea apelului a menționat că:

- sentința este neîntemeiată în partea stabilirii pedepsei;
- în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe, apărarea a solicitat în temeiul art. 55 Cod penal, liberarea de răspundere penală și tragerea la răspundere contravențională a inculpatului, în contextul în care Vrabii Serghei a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate, a înaintat instanței de judecată cerere privind examinarea cauzei în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, s-a căit sincer de cele comise și se caracterizează pozitiv de la locul de muncă și locul de trai, iar instanța de fond nu a argumentat respingerea solicitării cu privire la aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal;
- partea vătămată nu are careva pretenții, aceasta este concubina sa, iar stabilirea pedepsei sub formă de amendă îi influențează situația materială.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 22 aprilie 2019, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de procuror și inculpatul Vrabii Serghei, iar apelul suplimentar declarat de avocatul Cotea Svetlana în numele inculpatului, a fost respins ca fiind depus tardiv, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției emise instanța de apel a menționat că sentința este întemeiată și motivată, la emiterea căreia instanța a respectat prevederile procesuale relevante și corect a aplicat pedeapsa inculpatului Vrabii Serghei, luând în considerație circumstanțele atenuante și agravante.

Instanța de apel a menționat, că prima instanță întemeiat a dispus condamnarea lui Vrabii Serghei, aceasta fiind proporțională gradului de pericol social al faptei comise și personalității acestuia.

Instanța de apel a subliniat, că legislatorul impune patru condiții care necesită a fi întrunite pentru liberarea de răspundere penală în baza art. 55 Cod penal, iar faptul că inculpatul regretă de cele comise, că anterior nu a fost judecat și are o reputație ireproșabilă, nu determină posibilitatea corectării inculpatului fără a fi supus răspunderii penale.

Infracțiunea comisă de inculpat prezintă un pericol social sporit, deoarece a fost diminuată securitatea traficului rutier, iar în rezultatul producerii accidentului au fost cauzate leziuni corporale părții vătămate, astfel că aplicarea pedepsei penale în privința inculpatului garantează eficacitatea măsurilor de protecție a securității din partea statului.

Instanța de apel a conchis, că pedeapsa aplicată inculpatului Vrabii Serghei, va avea un efect preventiv în privința acestuia, precum și asupra

altor persoane predispuse la comiterea infracțiunii, ceea ce va constitui o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituție și alte legi sunt apărute, iar încălcarea lor este contracarată și pedepsită.

Cu referire la argumentele procurorului precum că la stabilirea pedepsei inculpatului, nu au fost respectate prevederile art. 64 alin. (3) Cod penal, instanța de apel a menționat prevederile deciziei Curții Constituționale nr. 85 din 09 iulie 2018 de inadmisibilitate a sesizării nr. 97g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 64 alin. (3) Cod penal, în care potrivit pct. 25, Curtea a constatat că art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, este o normă care face parte din categoria normelor de drept substanțial (material) și nu din categoria celor de procedură penală, iar la pct. 27 din decizie, Curtea a menționat că prevederile art. 64 Cod penal, nu au un caracter absolut.

Astfel, instanța de apel a precizat că instanța de fond corect a aplicat prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la stabilirea pedepsei inculpatului Vrabii Serghei, stabilind amenda în limitele reduse în mărime de 487,5 unități convenționale, echivalentul a 24 375 lei.

Referitor la cerința procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 1 280 lei, pentru efectuarea raporturilor de expertiză judiciară, instanța de apel reținând prevederile art. 142 alin. (2), 227 Cod de procedură penală, art. 75 alin. (3) al Legii nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, a indicat că prima instanță corect și întemeiat a respins-o, în contextul în care ordonatorul expertizelor judiciare a fost organul de urmărire penală (f.d. 34, 38, 76), fără a exista o careva cerere din partea apărării.

Instanța de apel a subliniat, că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

În privința cererii de apel suplimentare depusă de către avocatul Cotea Svetlana în numele inculpatului, instanța de apel a indicat, că sentința Judecătorei Cahul (sediul Taraclia) din 26 decembrie 2018, a fost pronunțată public în prezența inculpatului Vrabii Serghei, iar potrivit recipisei anexată la materialele cauzei (f.d. 147), acesta a primit în aceeași zi copia sentinței, astfel că la data de 22 aprilie 2019, avocatul Cotea Svetlana în numele inculpatului, a depus cererea de apel suplimentară peste termenul de 15 zile prevăzut de art. 402 Cod de procedură penală, iar repunerea în termen nu a fost solicitată, precum și nu au fost indicate motivele pentru repunerea în termenul omis.

5. Nefiind de acord cu sentința și decizia instanței de apel, au declarat recursuri ordinare:

5.1. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cebotari Vitali, prin care indicând prevederile *art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 16)* Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu

dispunerea rejudecării cauzei.

În motivarea solicitării din recurs, procurorul a menționat că:

- la stabilirea pedepsei instanța de apel a ignorat prevederile art. 64 alin. (3) Cod penal (în redacția din 29 iulie 2016), conform cărora limita minimă generală a pedepsei sub formă de amendă constituie 500 unități convenționale, care nu mai poate fi redusă, deoarece potrivit art. 75 alin. (1) Cod penal, persoana care a fost recunoscută vinovată de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod.

- în decizia instanței de apel și sentință lipsește dispoziția privind trecerea cheltuielilor judiciare în contul statului, în contextul în care a fost dispusă respingerea cererii procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului a sumei de 1 280 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, fapt ce atestă lipsa unei dispoziții referitor la repartizarea cheltuielilor judiciare, în conformitate cu prevederile art. 397 pct. 5) și 416 Cod de procedură penală;

- chestiunea cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare urmează a fi soluționată reieșind din prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit cărora acestea sunt puse în sarcina inculpatului, care este responsabil în legătură cu comiterea infracțiunii, or în cazul în care inculpatul este în imposibilitate să le achite din diferite motive, precum invaliditatea sau incapacitatea juridică, cheltuielile sunt trecute în contul statului;

5.2. Avocatul Cotea Svetlana în numele inculpatului, prin care indicând prevederile *art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală*, a solicitat casarea sentinței și a deciziei instanței de apel cu încetarea procesului penal în privința inculpatului Vrabii Serghei, în baza art. 109 Cod penal.

În motivarea recursului, avocatul acționând în numele inculpatului a menționat că:

- instanța de apel nu a apreciat corect cererea de apel suplimentară depusă de apărare în numele inculpatului Vrabii Serghei, care reprezintă o cerere de împăcare în conformitate cu prevederile art. 109 Cod penal, semnată atât de către inculpatul Vrabii Serghei, precum și de către partea vătămată Calceva Anastasia, cerere care a fost susținută de aceștia în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel din 22 aprilie 2019;

- instanța de apel eronat a interpretat art. 402 Cod de procedură penală, în privința termenului de declarare a apelului, deoarece urmau a fi aplicate prevederile art. 109 Cod penal;

- pot fi aplicate prevederile art. 109 Cod penal, chiar dacă dosarul penal a fost pornit în baza plângerii victimei, or, partea vătămată Calceva Anastasia concubinează cu inculpatul și nu are careva pretenții în privința acestuia.

6. Referințe asupra recursurilor declarate au fost depuse de către:

- partea vătămată Calceva Anastasia prin care a pledat pentru respingerea recursului procurorului și dispunerea achitării inculpatului;

- inculpatul Vrabii Serghei prin care a pledat pentru respingerea

recursului procurorului, totodată menționând că are la întreținere doi copii minori, iar partea vătămată este concubina sa și nu are careva pretenții față de acesta.

7. Judecând recursurile ordinare pe baza materialelor din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul părții apărării urmează a fi respins, iar recursul părții acuzării urmează a fi admis, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

7.1. Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Cotea Svetlana în numele inculpatului Vrabii Serghei, Colegiul penal lărgit notează că potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, adoptând soluția respectivă în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau *inadmisibil*) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

La caz, instanța de recurs notează, că prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 22 aprilie 2019, apelul suplimentar depus de către avocatul Cotea Svetlana în numele inculpatului a fost respins, ca fiind depus peste termen.

Prin urmare, instanța de apel nu a examinat fondul apelului respectiv prin prisma argumentelor invocate, fiind echivalent faptului neutilizării căii de atac.

Declarând recurs ordinar împotriva acestei decizii a instanței de apel, avocatul Cotea Svetlana în numele inculpatului invocă în calitate de temei pentru declararea recursului prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, criticând decizia instanței de apel doar prin prisma faptului că această instanță nu s-a expus asupra cererii părții apărării privind încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților în condițiile prevăzute de art. 109 Cod penal, însă fără a aduce careva argumente în dezacord cu soluția instanței de apel pe marginea tardivității apelului suplimentar.

Totodată, din materialele cauzei se constată că apelul inculpatului nu conține solicitări cu privire la aplicarea prevederilor art. 109 Cod penal, acestea fiind invocate doar în apelul suplimentar al avocatului Cotea Svetlana, care a fost respins ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 402 Cod de procedură penală.

În conformitate cu art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora persoanele indicate în art. 401 nu au folosit calea apelului ori au retras apelul, dacă legea prevede această cale de atac.

Astfel, având în vedere că respingerea apelului ca fiind depus peste termen echivalează cu neutilizarea căii de atac, instanța de recurs conchide că nu există temei legal de a se pronunța pe marginea argumentelor din recursul avocatului Cotea Svetlana în numele inculpatului, acesta urmând a fi respins ca inadmisibil.

7.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de către procuror, Colegiul penal lărgit notează că potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele de grad inferior de jurisdicție trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea precum și de a constata motivele clare care au dus la emiterea unei soluții contestate.

Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Colegiul penal lărgit constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Din textul recursului declarat de către procuror se atestă că recurentul critică decizia instanței de apel prin prisma temeiurilor pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 16) Cod de procedură penală, sub aspectul că *pct. 6) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția; pct. 10) sau aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale; pct. 16) norma de*

drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Colegiul penal lărgit, verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub aceste aspecte, constată că această instanță, la examinarea apelului procurorului, nu a respectat întru totul prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, comițând erori de drept care au afectat hotărârea emisă, astfel stabilindu-se incidența temeiurilor de casare invocate de către partea acuzării.

Analizând decizia instanței de apel sub aspectul poziției și motivării soluției de respingere a apelului procurorului, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a interpretat eronat unele prevederi ale legii penale ce țin de individualizarea pedepsei penale precum și a stabilirii subiectului compensării cheltuielilor judiciare suportate în speță, în acest sens urmând a fi expuse următoarele raționamente.

Conform prevederilor art. art. 414 - 417 Cod de procedură penală, instanța de apel, urma să soluționeze paralel cu starea de fapt, și chestiunile de drept, printre care: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, *dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, ori civil au fost corect aplicate.* În cazul în care s-ar fi constatat încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărârea primei instanțe urma a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

După cum se constată la caz, prin sentință Vrabii Serghei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă, în mărime de 487,5 unități convenționale, în sumă de 24375 lei.

Din conținutul sentinței se atestă, că pedeapsa sub formă de amendă în cuantumul stabilit de către prima instanță, este rezultatul calculării noilor limite de pedeapsă în conformitate cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, potrivit cărora inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor imputate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de *reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.*

În argumentarea aplicării pedepsei respective, prima instanță a menționat că deși pedeapsa sub formă de amendă stabilită depășește limita

minimă prevăzută de art. 64 alin. (3) Cod penal, instanța este îndreptățită de a aplica o asemenea pedeapsă, deoarece reieșind din decizia Curții Constituționale nr. 85 din 09 iulie 2018, de inadmisibilitate a sesizării nr. 97g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 64 alin. (3) Cod penal, aceste prevederi nu au un caracter absolut.

Deși în cererea de apel a procurorului a fost invocat dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei stabilite inculpatului de către prima instanță, analizând decizia supusă recursului, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel nu a pătruns pe deplin în esența argumentelor avansate de partea acuzării, motivând superficial soluția emisă.

Potrivit practicii judiciare, la aplicarea pedepsei inculpatului în privința căruia a fost admisă procedura simplificată de judecare pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, instanța urmează să ia în considerare atât prevederile alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, cât și prevederile speciale a Codului penal, care reglementează modalitatea individualizării pedepselor persoanelor condamnate.

În acest sens, cu referire la caz, Colegiul penal lărgit a stabilit că deși inculpatul a acceptat opțiunea judecării cauzei în procedură simplificată, urmând a beneficia de o reducere cu o pătrime a limitelor de pedeapsă cu amendă, totuși instanțele de fond nu au ținut cont de faptul, că potrivit art. 64 alin. (3) Cod penal, limita minimă a pedepsei sub formă de amendă nu putea fi mai mică decât limita generală de 500 unități convenționale de amendă.

La data 27 mai 2018, ce reprezintă data comiterii faptei infracționale de către Vrabii Serghei, prevederile art. 64 alin. (3) Cod penal, avea următorul conținut: ***mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din interes material – până la 20000 unități convenționale, luându-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii. Mărimea amenzii se stabilește în funcție de gravitatea infracțiunii săvârșite și de situația materială a celui vinovat și a familiei sale. Luând în considerare circumstanțele cauzei, instanța de judecată poate dispune achitarea amenzii în rate timp de până la 5 ani.***

În aceste circumstanțe, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond au făcut concluzii pripite asupra temeiniciei de a reduce limita minimă a pedepsei cu amendă, sub limita minimă ce poate fi aplicată persoanelor fizice prevăzută de art. 64 alin. (3) Cod penal, făcând referire în acest sens la decizia nr. 85 din data de 09 iulie 2018 a Curții Constituționale de inadmisibilitate a sesizării privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 64 alin. (3) din Codul penal, fapt prin care au comis o eroare de drept, ce poate fi corectată doar la rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

La acest aspect, Colegiul penal reține, că potrivit pct. 47 din hotărârea Curții Constituționale nr. 33 din 10.10.2013 „privind interpretarea articolului 140 din Constituție (Sesizarea nr. 45b/2013)”, doar hotărârea prin care se

interpretează un text constituțional are putere de lege și este obligatorie, prin considerentele pe care se sprijină, pentru toate organele constituționale ale Republicii Moldova.

Tot aici instanța de recurs ține să amintească că în jurisprudența națională s-a format o practică constantă referitor la cerințele de care trebuie să țină cont instanțele judecătorești la individualizarea pedepselor penale, inclusiv referitor la neadmiterea depășirii limitelor minime prevăzute de lege la aplicarea pedepselor penale.

Or în caz contrar, prin aplicarea unor pedepse reduse sub limita minimă prevăzută de legea penală, în privința unor fapte penale cu un grad sporit al pericolului social, obținându-se astfel pedepse echivalente sancțiunilor contravenționale, se poate aduce atingere însăși scopului educativ și coercitiv al pedepsei penale.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, în prezenta speță și-a găsit confirmare temeiul pentru recurs invocat de către procuror și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, ceea ce duce la casarea parțială a deciziei instanței de apel, în latura penală, în partea stabilirii pedepsei, cu dispunerea remiterii cauzei la rejudecare în această parte, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs.

De asemenea, cu referire la solicitarea procurorului privind dispunerea încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului Vrabii Serghei, Colegiul penal lărgit consideră că și în această latură, instanța de apel a interpretat și aplicat eronat prevederile art. 227-229 Cod de procedură penală.

În acest context, instanța de recurs conchide că instanța de apel nu a motivat și nu a stabilit circumstanțe concrete ce ar justifica respingerea cererii procurorului cu privire la compensarea costului cheltuielilor suportate pentru efectuarea rapoartelor de expertiză medico-legale din 19 iunie 2018 și din 11 iulie 2018, or, potrivit prevederilor art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, încasarea cheltuielilor de efectuare a expertizei este un drept discreționar al instanței. Norma juridică respectivă urmând a fi interpretată ținându-se cont de modificările operate prin Legea nr. 316 din 22 decembrie 2017, în vigoare la 09 februarie 2018, prin care a fost exclus alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) al normei respective, se face din contul bugetului de stat.

Prin urmare, legiuitorului a oferit instanțelor de judecată posibilitatea analizării și soluționării în fiecare caz concret a chestiunilor privind stabilirea subiectului compensării cheltuielilor judiciare suportate la faza urmăririi penale, timp în care persoana bănuită-învinuită beneficia de garanțiile prezumției de nevinovăție, situație care se schimbă la emiterea sentinței de condamnare.

Astfel, ținând cont de faptul că rapoartele de expertiză judiciară au fost

efectuate după modificările operate de legiuitor la prevederile art. 143 Cod de procedură penală, instanțele de judecată pot oferi aplicabilitate motivată prevederilor art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, care reglementează posibilitatea de a obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

Respectiv, concluzia instanței de apel de respingere a solicitării procurorului privind încasarea sumei de 1280 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare din contul inculpatului Vrabii Serghei și menținerea soluției primei instanțe în acest sens, este pripită și nemotivată, prin ce au fost neglijate cerințele prevăzute la art. 385 alin. (1) pct. 14) și art. 397 pct. 5) în coroborare cu art. 229 alin. (1), Cod de procedură penală.

În baza celor expuse, Colegiul penal lărgit statuează că instanța de apel la adoptarea soluției referitoare la cheltuielile judiciare, nu a ținut pe deplin cont de toate circumstanțele și prevederile legale expuse supra, iar sub acest aspect decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, eroare ce nu poate fi corectată de instanța de recurs ordinar, și astfel recursul declarat urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel casată și în partea soluției privind cheltuielile judiciare.

Având la bază raționamentele expuse supra, Colegiul penal lărgit notează, că la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesuale penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, și să argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) și pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Cotea Svetlana în numele inculpatului Vrabii Serghei.

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, casează parțial decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 22 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui **Vrabii Serghei XXXXX**, în latura penală, în partea stabilirii pedepsei inculpatului Vrabii Serghei și în latura civilă, în partea soluționării cerințelor procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, și dispune rejudecarea cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest decizia contestată, se menține.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată în partea în care a fost dispusă rejudecarea, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **03 decembrie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor